

Соціологія емоцій

Опис курсу

Дисципліна «Соціологія емоцій» є вибірковою навчальною дисципліною, розробленою для освітньо-професійних програм бакалаврського рівня «Прикладна соціологія», «Бізнес-соціологія» зі спеціальності 054 «Соціологія», яка викладається у 4 семестрі в обсязі 4 кредитів за Європейською Кредитною Трансферною Системою (ECTS).

У ході навчальної дисципліни увагу потенційних слухачів буде сконцентровано на осмисленні емоцій у соціологічному дискурсі, зокрема, крізь призму розуміння специфіки емоційних процесів у межах різних соціальних груп (дітей, молоді та літніх людей, активних суспільних діячів та патерналістів, представників субкультур та маргінальних товариств тощо) та у контексті функціонування різних суспільних сфер (політики, бізнесу, культури, дозвілля тощо). Вивчення цієї навчальної дисципліни передбачає формування навик розпізнавання базових емоцій та управління цими емоціями на мікро-, мезо- та макрорівнях функціонування сучасного соціуму. Особливе місце серед пропонованих тем займає розуміння емоційного інтелекту та емоційної компетентності, зокрема, у контексті власного розвитку та у напрямку формування цих навик для інших.

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні базових знань студентів про емоції та емоційні процеси у соціологічному контексті, а також розвиток навик розпізнавання ключових емоцій та управління цими емоціями на трьох рівнях функціонування суспільства (мікро-, мезо- та макро-).

Завдання навчальної дисципліни:

- теоретичне – розглянути базові емоції, зокрема, їхній прояв та формування у соціологічному контексті;
- методологічне – скерувати студентів до розуміння власних та чужих емоційних станів, а також до здатності управляти емоціями на різних рівнях функціонування суспільства;
- соціальне – сприяти розвитку творчих і комунікативних здібностей у студентів шляхом застосування інтерактивних методів навчання, зокрема залучення їх до командної роботи, організацій презентацій, рольових ігор тощо.

Рекомендована література

Основна література:

1. Белікова Ю.В. Концептуальні основи управління емоціями. *Український соціум*. 2015. №1. С.23-33.
2. Гоулман Д. *Емоційний інтелект*. Київ: Саморозвиток. 2018. 512 с.
3. Емоції. Основні ідеї з 12 книжок про те, як зрозуміти і прийняти себе, навчитися керувати емоціями. Харків: Моноліт. 2022. 240 с.
4. Злобіна О. Емоційні стани та перетини кількісного та якісного дослідження. *Соціальні виміри суспільства: зб.наук. праць*. К.: Інститут соціології НАНУ: Азбука. 2014. Вип. 8 (19). С. 379-390.
5. Злобіна О. Соціальні трансформації в емоційному вимірі: від методологічних питань до методичних рішень. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н Каразіна*. 2016. Вип. 36. С. 28-35.

6. Іванова Т.В. Вивчення емоцій у соціології: еволюція поглядів. *SOCIOПРОСТІР: міждисциплінарний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи*. №3. 2012. С. 14-19.
7. Муазі Д. *Геополітика емоцій*. К.: Брайт букс. 2018. 84 с.

Додаткова література:

1. Белікова Ю.В. «Емоційна логіка»: гендерна специфіка соціальної дії. *Український соціум*. 2011. N 3(38). С.31-38.
2. Белікова Ю.В. Емоції і почуття: соціологічний аналіз. Типізація групових емоцій. *Вісн. Одеського нац. ун-ту. Вип. Соціологія, політичні науки*, Одеса, 2011. С. 168–173.
3. Бригадир М.Б. Особливості появи та відчуття емоції страху в сучасному суспільстві. *Науковий вісник ХНУ. Серія: Психологічні науки*. 2018. Том 1. № 2. С. 20-24.
4. Друкер П.Ф. *Виклики для менеджменту XXI століття* / пер. з англ. Т. Літенської. К.: Видавнича група КМ-БУКС. 2018. 256 с.
5. Злобіна О. Емоційна складова суспільних перетворень (на прикладі Майдану). *Соціальні виміри суспільства: зб.наук. праць*. К.: Інститут соціології НАНУ: Азбука. 2014. Вип. 6 (17). С. 314-326.
6. Злобіна О. Ланцюги розчарувань: сучасні тренди емоційних трансформацій в українському суспільстві. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2017. Вип. 4. С.37-52.
7. Макарова О.П., Червоний П.Д. Основні концепції емоцій та їхня роль у соціалізації під час трудової діяльності особистості. *Габітус*. 2024. Вип. 58. С. 65-68.
8. Makeєв С.О., Коваліско Н.В. Емоції у сприйнятті соціальної нерівності. *Вісник Львівського університету. Серія соціологічна*. Вип. 14. 2020. С. 16-28.
9. Орос О.Б. Злість як емоційний компонент ситуацій насильства. *Габітус*. 2022. Випуск 33. С.28-33.
10. Самопочуття українців під час війни: емоції, очікування, особистий досвід. <https://dif.org.ua/article/samopochuttya-ukraintsiv-pid-chas-viyni-emotsii-ochikuvannya-osobistiy-dosvid-opituvannya-u-zakhidnikh-ta-tsentralnikh-regionakh>.
11. Станчишин В. *Емоційні гойдалки війни. Роздуми психотерапевта про війну*. К.: Віхола. 2024. 312 с.

Інтернет-джерела:

1. Аналітичний центр Cedos. URL: <https://cedos.org.ua/>
2. Вісник Львівського університету Серія соціологічна. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/sociology>
3. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації». URL: <https://periodicals.karazin.ua/sc>
4. Дослідницька агенція «ФАМА». URL: <https://fama.agency/>
5. Збірник наукових праць «Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики». URL: <http://soctech-journal.kpu.zp.ua/>
6. Інститут соціології НАН України. URL: <https://i-soc.com.ua/>
7. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>
8. Науковий журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг». URL: <http://stmm.in.ua/>
9. Науковий журнал «Український соціум». URL: <https://ukr-socium.org.ua/uk/>
10. Науковий журнал з соціології та психології «Габітус». URL: <http://habitus.od.ua/>
11. Незалежний дослідницький цент «Соціоінформ». URL: <https://socioinform.com/>
12. Публікації викладачів кафедри соціології ЛНУ імені Івана Франка URL: <https://clio.lnu.edu.ua/department/sotsiolohiji>
13. Соціологічна асоціація України. URL: <https://sau.in.ua/>

14. Соціологічна група «Рейтинг». URL: <https://ratinggroup.ua/>
15. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/>
16. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/>
17. Центр стратегічного планування і розвитку Львова «Інститут міста». URL: <https://city-institute.org/>